

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vas leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHELSEA 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 156. — ŠTEV. 156.

NEW YORK, TUESDAY, JULY 5, 1932. — TOREK, 5. JULIJA 1932

The largest Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3-3878

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX.

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA IMA NOVO MINISTRSTVO

MILAN SRSKIĆ JE SESTAVIL NOV KABINET; SLOVENEC MOHORIČ TRGOV. MINISTER

V novem kabinetu je devet Srbov, štirje Hrvatje in trije Slovenci. — Sokrivec pri umoru Radiča in njegovih tovarisev je bil ustreljen. — Policia je aretirala več uglednih voditeljev oponicije. — Sokolske proslave v Pragi se je udeležilo skoraj dvestotisoč oseb. — Petdeset tisoč telovadcev.

BEOGRAD, Jugoslavija, 4. julija. — Dr. Milan Srskić, ki je bil notranji minister v Marinkovičem kabinetu je sestavil novo jugoslovansko ministrstvo.

V novem kabinetu je devet Srbov, štirje Hrvati in trije Slovenci.

Cetudi pomeni ta kabinet kompromis med narodnim centrom in radikalno skupino, vendar zastopa bolj desnico kot pa levico.

Zunanji minister je dosedanji dvorni minister Boško Jeftić, notranji minister Žika Lazić, trgovski minister Slovenec Mohorič, pravosodni minister dr. Šumek Novič.

Prejšnji pravosodni minister Maksimovič in mohamedanec Hamdia Karamehmedovič sta ministra brez portfelja.

Novi ministrski predsednik je Srb, ki je pod prejšnjo avstrijsko vlado v bosanskem deželnem zboru igral važno vlogo proti Avstro-Ogrski in je podpiral diktatorstvo.

Svojo službo je prevzel v zelo viharnem času.

Voja Jovanovič Lune, ki je bil nekdaj voditelj komitašev in ki je bil skupno s Punišo Račičem ob dolžen sokrivede pri umoru hrvatskega voditelja in poslanca Stjepana Radiča in dveh njegovih tovarisev v skupščini pred tremi leti, je bil na železniški potaji v Nišu ustreljen. Zapletel se je v preprič z nekim policistom, ki ga je ustrelil.

Prejšnji poslanec in voditelj srbske kmetske stranke Voja Lazić, ki se je skrival po gozdih in prirejal prepovedane shode med kmeti, je bil aretiran.

Pri zadnjem njegovem shodu sta bila ubita dva kmeta, dvanajst pa ranjenih.

Tudi dr. Tušjanin, ki je bil poslanec kmetske stranke in je tudi hujškal kmete proti sedanjem vladu, je bil aretiran.

PRAGA, Češka, 4. julija. — Narodni kongres čehoslovaškega "Sokola" se je vršil ob navzočnosti predsednika Masaryka, diplomatskega zborna tujih držav in 180,000 občinstva. Višek je dosegla slavnost, ko je v novem stadiju telovadilo 50,000 Sokolov in Sokolic.

V počast 100,000 obiskovalcev iz tujih dežel je bilo mesto praznično okinčano. Med gosti je bilo 700 Amerikancev, med katerimi je bil John Benes iz Racine, Wis., ki je brat čehoslovaškega ministra Edvarda Beneša. Mnogo čeških Sokolov je tudi prišlo iz New Yorka, katere je predsednik Masaryk iskreno pozdravil.

Na praznik ameriške neodvisnosti so ameriški Čehi položili na spomenik predsednika Wilsona venci. Ob tej priliki je tudi bila velika parada po mestu. Na dveh najvišjih krajin mesta sta tudi vihrali ameriški zastavi.

PRAGA, Čehoslovaška, 4. julija. — Čehi iz Združenih držav, ki so se udeležili sokolske proslave, so bili danes navzoč pri svečanostih, prirejenih v spomin proglašitve ameriške neodvisnosti. Proslavo je priredil ameriški poslanik F. A. Hibbard. Prisostovali so ji poslaniški in konzularni uradniki. Pred Wilsonovim spomenikom so zapeli pevci ameriško in češko

Demokratje navdušeni za Roosevelt

RAZOROŽENJE SREDSTVO ZA TRAJEN MIR

Značilen govor Franka B. Kellogga pred ameriško trgovsko zbornico v Parizu. — Vojne ni mogoče preprečiti potom oboroženih zvez.

Pariz, Francija, 4. julija. — Ob priliki proslave ameriške neodvisnosti je govoril pred tuščajo ameriško trgovsko zbornico Frank B. Kellogg, ki je zaeno z Briandom sestavil pakt, ki se po njemu imenuje.

Med drugim je rekel:

— Po mojem mnenju se iz sedanjega političnega nemira ne bo izemicila nobena vojna. Vzrok tege nemira je bolj gospodarskega značaja. Kakšna so sredstva za odpor? Nekateri zagovarjajo zvez velikih narodov, ki naj bi bile močno oborožene ter naj bi vrstile nekako policijsko silo na svetu. Drugi so za oboroženje Litve in narodov. Po pravici vam povem, da jaz ne verjam v ta sredstva. Vojne niso še nikdar preprečile oborožene zvezze. Ako narod pri premagovanju svojih težkočin ne morejo zaupati drug drugemu, si bodo še manj zaupali, ako bodo do zob oboroženi. Razrožitev je edina pot, ki vodi k varnosti in miru.

RUSKE SPLETKE V MANDŽURIJI

Mandžurska vlada dolži Rusijo, da je povzročila japonski vpad v Mandžurijo. — Hotela je izzvati svetovno vojno.

Harbin, Mandžurija, 4. julija. — Mančukuo vlada je izdala spomenico pod naslovom "Poročilo o vznejirjanju severne Mandžurije" in dolži sovjetsko Rusijo, da je povzročila spor med Japonsko in Kitajsko v Sanghaju.

To poročilo zatrjuje, da vlada velika napetost med Japonsko in Rusijo v Mandžuriji.

Poročilo pravi, da je sovjetski komunistični odbor vedno skušal kaliti mir v Mandžuriji, da je vedno deloval proti japonskemu vplivu in je metal poleha pred vse kapitalistične vlade v namenu, da podvzroči novo svetovno vojno.

Rusija je po tem zatrdiril tudi odgovora za boje pri Sanghaju. Zlasti je bila sovjetska sovražnost naperjena proti Japonski, ki je branil proti razširjenju komunizma na Daljnem izoku.

Poročilo pravi, da je o tem de-

narodno himno. Nastopilo je več govornikov, ki so proslavljeni Ameriko in njenega vojnočasnega predsednika Wilsona.

Mr. Hibbard se je zahvalil govornikom ter čestital Čehoslovaški, ker se je uresničil sen Dreyerja, ki je leta 1862 ustanovil Sokola. Njegovi nasledniki so sledili njegovim idealom ter so napravili Čehoslovaško za neodvisno članico v društvu narodov.

BRUHANJE VULKANOV

Sivozelen pepel pada na pokrajino. — Potres razburja Argentino. — Tudi Popokatepetel zelo deluje.

Santiago, Čile, 4. julija. — Oblak sivozelenega pepela je rišel od juga kar dokazuje, da so vulkani v južnih Andih zopet pričeli bruhati lavo in pepel.

Kmalu popoldne je vulkanski dim zatemnil mesti Curieco in Talca, proti večerni pa je pričel padati pepel na Santiago.

Poročila iz Mendoze v Argentini pravijo, da so močni potresi sunki razburili prebivalstvo v provinciji Malargure in Vila Atuel. Potres je posledica novoga izbruha vulkanov.

Buenos Aires, Argentina, 4. julija. — Poročila iz Mendoze kažejo, da so vulkani Descabezado, Cheio in Planichon začeli bruhati lavo in je prebivalstvo v vseh ob vnožju Andov prevzel velik strah. Do sedaj še ni bilo poročanih nikakih žrtv, četudi so bili močni potresi v provinciji Mendoza.

Mexico City, Mehika, 4. julija. — Poročila iz Ameacameca na vnožju največjega mehiškega vulkana Popokatepetl, pravijo, da je izbruhnil z največjo silo in iz njegovega žrela se valijo gosti oblački dima.

Vulkan se nahaja okoli 45 milijonov km severozahodno od mehiškega glavnega mesta in njegov s snegom pokriti vrh je vedno videti iz mesta, toda ga zaradi dima ni več mogoče videti.

lovanju sovjetske Rusije dovolj dokazov. In dalje pravi poročilo:

— V skrajnem času je bila 8. aprila odkrita zarota razstrelični most čez reko Sugart s 5000 dnamnitimi izstrelki. 2. aprila so ruske bombe razstrelile vlak in ubili je bilo 14 japonskih vojakov, ranjenih pa 30 drugih oseb. Rusi so tudi izvezbali več Korejcev v Sibiriji in so jih poslali v Kirin provincijo, kjer so se bojevali proti armadi Mančukuo države.

Po tem zatrdiril je Rusija v februarju jasno pokazala svoje nasprotje proti Japonski, ker je odstranila vse železniške vozove, da se Japonska po zavzetju Harbine ni mogla posluževati železnice. Poleg tega je Rusija utrdila štiri mesta in postavila močno rdečo armado ob mandžurski meji.

Nato so Rusi takoj pričeli razstreljevati mostove in železnic. Ob meji je bilo 250,000 ruskih vojakov in poleg tega je Rusija preskrbela Mongolijsko orodja za 100 tisoč upornikov.

Poročilo pravi, da je o tem de-

VELIKI NEMIRI V NEMČIJI

V spopadih so bili trije ubiti. — Dvajset je ranjenih. — Komunisti se bore proti nacionalističnim policijskim.

Berlin, Nemčija, 4. julija. — Politični spopadi v nedeljo so po celih Nemčiji zahtevali tri žrtev. Nad dvajset oseb je bilo ranjenih.

Najhujši boji so bili v Essenu, kjer se spopad med komunisti in Naziji končal z enim mrtvimi. V spopadu mrtvi komunisti in policijski.

Komunisti so kričali: "Ubij policijske pse!" na seji športnega društva, nakar so policijski pričeli streljati. En komunist je bil poln kroglo.

Hitlerjev pristaš je bil ubit v spopadu med komunisti in fašisti in dva komunista sta bila ranjena. Podvijani komunisti so streljali s klicem "Živelo Moskva" na mimoidejo ljudi in so ranili dve osebi.

Sedem oseb je bilo ranjenih v spopadih med fašisti in Reichswehr v Neuruppinu; v sličnih spopadih v Stuttgartu jih je bilo mnogo ranjenih in 80 arteriranih.

En komunist je bil ubit v boju s policijo v Eschwege. Policia je skusala ločiti fašiste od komunistov. Tri osebe so bile ranjene.

Dunaj, Avstrija, 4. julija. — Veliki nemiri Hitlerjevih pristašev so se vršili v Eisenstadt, glavnem mestu Burgenlanda. Nasadni socijalisti so navalili na urad socialističnih demokratov, kjer so razbili vse pohištvo. Policia je bila poslana, da straži poslopje, toda ni mogla odbiti razjarjenje množice.

Poklicani so bili orožniki, ki so razpostavili strojne puške in so postavili barikade. Hitlerjevi pristaši so odgovorili s streli iz revolverjev ter so obstrelili veliko število socialistov.

Governer Burgenlanda, dr. Lesser, ki je socialist, je bil napaden in nevarno ranjen.

Pozneje je bilo objavljeno, da je bil imenovan James A. Farley za predsednika demokratskega narodnega odbora.

John N. Garner iz Texasa, ki je speaker v poslanski zbornici, je bil imenovan na konvenčno podpredsedniškega kandidata.

Ko se je konvencija odgodila, so skoraj vsi delegati odpotovali. Bivši newyorški govor Al Smith, ki je zatrdro upal, da bo nominiran, je odpotoval se predno so delegati glasovali za Garnerja. Bil je popolnoma poražen in ni hotel odgovarjati časniškemu poročevalcu.

Pozneje je bilo objavljeno, da je bil imenovan James A. Farley za predsednika demokratskega narodnega odbora.

UKRAJINCI NOČEJO BITI SUŽNI

Varšava, Poljska, 4. julija.

Očeinski svet v Lisko blizu Lvova v Galiciji je pozval občane, da naj popravljajo ceste, mesto da plačajo davke. Ta novice se je naglo razširila po bližnjih vseh in govorili so tudi, da hočejo nekatere komunisti podpreti križ, ki je vzkliknila — Zopet vidim! O, hvala Bogu!

Nekaj minut zatem je bila mrtva. Zdravnik je rekel, da je umrla vsled veselja, ker je izpreplejala.

Velika množica kmetov se je

zbrala z vilami, kosami in cepci

okna in so pretepli nekaj

tujcev, o katerih so domnevali,

da nameravajo podpreti križ.

Kmetje so korakali pred hišo dveh veleposetenikov ter so skušali vse

razbiti.

Domači orožniki niso mogli razbiti kmetov. Prišlo je vojaštvvo,

ki je na kmete pričelo streljati in

pet kmetov je bilo ubitih.

Gobave so v zelo žalostnem stanju,

zaviti v eunje in lačni.

Ljudje so jim skozi okna dajali hrano.

Vlada naselbinski gobavev ni

mogla več dajati hrane in zadnji

zdravnik je šel po pomoč v glavno mesto, toda se ni več vrnil.

in "GLAS NARODA"

ADVERTISE

GROMOVITO POZDRAVLJENJE, KO JE NASTOPIL PRED KONVENCIJO

Koncem prejšnjega tedna se je zaključila konvencija demokratske

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Nakar, President

E. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
116 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za izvenzemski za celo leto	\$7.00
Na četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenzemski nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpisani in osebnosti se ne pribobejo. Denar naš je blago podljali po Money Order. Pri spremembni kraju naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznanji, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3-3578

FRANKLIN D. ROOSEVELT

Izvolitev Franklina Delana Roosevelta za predsednika kandidata je toliko bolj pomembna, ker ni imel za seboj večine demokratov newyorške države ter so bili spočetka proti njemu tudi delegati zapadnih in južnih držav.

Nekateri so domnevali, da bo prodrl Alfred E. Smith. Toda kakor pred štirimi leti, je tudi sedaj oviral izvolitev njegova veroizpovedi.

Franklin D. Roosevelt se je moral boriti z močno opozicijo. Nasprotniki niso vpoštevali njegove odločnosti in vztrajnosti, ampak so širili govorice, da je telesno nežmožen zavzemati visoko mesto, po katerem je zahrepel.

Iste sile so bile tudi pred štirimi leti na delu, toda neglede na to je bil tedaj Roosevelt izvoljen z ogromno večino za governerja newyorške države.

Za malokaterega kandidata je bila kampanja tako spremeno vodena kakor za Rooseveltom.

Voditeljem njegove kampanje se je posrečilo dobiti na svojo stran stran delegate onih držav, ki so se po obupni volilni borbi pred štirimi leti odcepile od stranke.

To je dalo Rooseveltu prestiž, ki je napotil tudi druge državne skupine, da so se zbrale okoli njega.

S tem seveda ni rečeno, da je demokratska stranka enota in da ni v nji nobenih razprtij. Še vedno so v nji razprtije in nasprotstva, ki pa niso niti malo slična bojem pred štirimi leti.

V prihodnji volilni kampanji ne bodo igrali verski predsedki nobene vloge, in nobene nevarnosti ni, da bi prišlo do kakega resnejšega razkola.

Običajno je vsebina platform hitro pozabljenja, dokler ho v sedanju slučaju prohibicijska planka neprestano v ospredju. Ker so tako demokratje kot republikani za temeljito izprenembo Volsteadove postave, je upati, da bo v najkrajšem času prohibicija kratkomalo odpravljena.

Hoover je za izprenembo, Roosevelt za odpravo prohibicijske postave. In baš vsledtega bo Roosevelt silno nevaren Hooverjev nasprotnik.

NOVE POŠTNE PRISTOJBINE.

Poštni mojster Kiley naznanja, pristojbina. Za bo z dnem 6. julija zvišana pristojbina za pisma in za zračno pošto, bo treba za osem centov znak, če pismo ne teha več kot eno unčo, bo treba prilepiti eno unčo. Za vsako nadaljnjo unčo (ozirima del unče) bo treba plačati tri navajst centov.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Din 200	\$ 4.—
Din 300	\$ 5.90
Din 400	\$ 7.80
Din 500	\$ 9.50
Din 1000	\$ 18.50
Din 5000	\$ 91.50
	Lir 100 \$ 5.90
	Lir 200 \$ 11.50
	Lir 300 \$ 16.80
	Lir 400 \$ 22.—
	Lir 500 \$ 27.—
	Lir 1000 \$ 53.25

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali liranah dovoljujemo še bolje pogope.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARIJH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " \$ 10.00	" \$ 10.80
" " \$ 15.00	" \$ 15.90
" " \$ 20.00	" \$ 21.00
" " \$ 40.00	" \$ 41.10
" " \$ 50.00	" \$ 51.30

Prejemnik dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ANGLIJA IN IRSKA

O irsko-britiskem sporu vsaj za enkrat prav za prav ne moremo govoriti, ker se afera do tega stoji še ni razvila in še ni jasno, ali bo sploh prišlo do pravne konflikta. Kljub neugodnemu potku prvih pogajanj med dublinsko in londonško vlado je še vedno velika možnost, da se urede medsebojni odnosi brez večjih zavlekajočih vsekakor pomeni sklep irskega senata, ki se je postavil proti poslanski zbornici, znotaino začevanje zadeve.

Irski parlament je, kakor je znano, sprejel zakon o odpravi prisegre agleškemu kralju, nakar je zakonski osnutek prišel pred senat. V senatu pa je prevladoval zmernejše pojmovanje in iz zakonskega predloga so bili izbrani očlani, ki so imeli namen, da izbrisejo iz irske ustawe vse, kar jo veže na irsko-angleški sporazum iz leta 1922. Senat je tedaj nasproten težnji, da se Irška popolnoma izloči v pravnem pogledu iz britiske skupnosti, v kolikor je ta fundirana v omenjenem sporazumu, ki je postal temelj sedanju irske samostojnosti. Morda sicer to ni končni namen senatove politike, marve je hotel nemara le pridobiti časa, da se pripravi in omogoči miernijski diskurs s predstavitelji Anglie, ter s tem izognoge ostrejšim oblikam, ki bi ji mogla zavzeti sedanja razmerja med Londonom in Dublinom. Kajti zakonski predlog se po določilih irske ustave sedaj vraca pred parlament, ki ga ne vedno sprejel iznova v ne-spremenjeni obliki, nakar ga bo po ustavi moral sprejeti tudi senat. Toda ta procedura bo trajala še dolgo, trdi se da morebiti celo leto, s čimer se vsa afera močno zavleče.

Sir Hubert Wilkins, pogumno avstralski raziskovalec, ki je lani v drzno neunstrašenostjo izrazil svojo v svojih tovarišev smrt na severnem tečaju, se spustil na Norveškem, kjer se poslušuje z raziskovalcem Sverdrupom o možnosti nove odprave na severni tečaj pod ledom. Oni, ki so se lani poskusili z "Navytildom" posmehovati, tudi topot posebno ne zaupajo avstralskemu raziskovalcu. Ampak dejstvo, da se Wilkins o novem podvigu razgovarja s tako resnim možem kakor je Sverdrup, vsekakdo dviga njegov ugled tudi v očeh največjih dvomljivcev.

Wilkinsa ne žene topot na severni tečaj samo strast, da bi doživel novo pustolovščino. Njegov novi načrt za doseganje severnega tečaja po ledom se opira na največjega raziskovanja Norvežana dr. Bjerknesa in argentinskega meteorologa dr. Mossmanna. Na podlagi teh zaključkov namenjava Wilkins ustanoviti v polarnem pasu 32 stalnih opazovalnih postaj, ki bodo oddajale po radiu poročila na vse strani sveta. Poleg tega bo študiral globinske razmere Ledenega morja. Analiziral bo morsko vodo v raznih globinah ter ugotovljal brzino in smer morskih tokov v arktičnem vodovodu. Ker je znano, da je v arktičnem vodovodu favna mnogo živahnjejsa kakor v drugih morjih, bo študiral tudi vpliv svetlobe na bitja v tem pasu. Končno bo skušal Wilkins utemeljiti podmetno, da je mogoč tovorni promet med Evropo in Ameriko pod ledovjem severnega tečaja v mesecu postajo v Hudsonovem zalivu.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

Da je ta prvi kontakt med De Valerom in angleško vlado končal tako nenespreno, za to je očitno, da je pokazalo, da med stališčem oben vlad vsaj za enkrat ni mogoč kompromis. Na Angleškem sicer ne pomeni mnogo, zakaj tu so vajeni, da najdejo kompromis tudi v stvareh, kjer na prvi pogled sploh ni najti srednje poti. Vendar pa bo to pot težje poiskati solucijo, da bi bile saturirane ekstremistične težnje De Valerovega republikanstva ter ohranjeno stališče angleške vlade, ki hoče čuvati za vsako ceno emotnost britskega imperija.

ANGLIJA IN IRSKA

da bi bil tu prav lahko mogoč kompromis, vsaj do neke mere; nekateri distrikti v Ulstru imajo namreč katoliško irske prebivalstvo in tudi bi se meja mogla popraviti. Ali v Dublinu stoji na stališču, da mora ves otok obsegati samo eno državo Irsko, da se mora tedaj ves Ulster vključiti, o čemer pa seveda v Belfastu nočejo ničesar slišati.

Dosedanji oficijelni kontakt med Londonom in Dublinom je očitno imel namen pripraviti potrebno, da se za imperialno konferenco v Ottawa, čim bolj pospeši sporazum med Anglijo in Irsko, odnosno onemogoči spor. To se za enkrat ni posrečilo in se danaj je pričakovati, da se bo afere razvlekla silno na dolgo.

Tudi tukaj so take razmere kot drugod, in farmer malo dobi za svoj pride

ČIN GOSPODA PIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil I. H.

39

(Nadaljevanje.)

Vaša oseba je popolnoma izključena iz mojega sklepa. Moji tehtni razlogi vam iz najinega dosedanjega pogovora niso znani.

Volbenk se nasmeje.

Prav gotovo ne! Iz tega razvidim, da si dovolite, da vas vodijo občutki in sicer zelo preprični občutki, katerih žrtev naj postaneva Pija in jaz. Zato vaši razlogi ne morem priznati, milostljiva gospa in to temmanj, ker sem vam povedal, da sem v oni zadevi v popolnem nasprotju z mojim stricem.

Za to mi nič mar! Žej, ste v sorodu, in to mi zadostuje za moj "ne". Z Jurijem Lončarjem in njegovo družino ne maram imeti nobene zvez!

Iz tega vzroka me sedaj odklanjate, milostljiva gospa, pri tem pa ne pomislite, da s svojim odporom uničite srce dveh ljudi! Ali vam ne več vredna sreča vaše htere, kot pa vaša želja po maščevanju?

Z velikimi očmi, v katerih je bilo polno očitanka, jo pogleda.

— Pija je mlada; pozabila bo! — pravi naglo.

Ali ste o tem prepričani, milostljiva gospa? Pija ni površna in lahkošljena narava, ki danes pozabi, kar je bilo včeraj. Komur je podarila srce, ga ima za vedno!

Ali mislite, da mojo hter po dvadnevnom poznanju tako dobro poznate?

Da, milostljiva gospa, drugače je ne bi bil izvolil za svojo spremjevalko v življenju. Smatral sem jo za bitje, ki je kot našč za mene, ki je po čudežnih potih prišla k meni, da izpolnil moj jaz in zaradi tega je ne pustim, — pravi Volbenk odločno in resno.

— Jaz pa vam Pija ne dam!

Volbenk ostro vpre svoje oči v njen obraz.

Oprostite, milostljiva gospa, mislil sem, da ste plemenitejšega duha. Iz človeško razumnljivega, toda majhnega čustva človek ne sme mučiti dveh ljudi, ki spadata skupaj. Ali va smem spomniti, da bo Pija kmalu polnoletna? In ako sedaj odločate o usodi svoje htere, milostljiva gospa, ali boste pozneje dowolili njen izbiro? In ali hočete imeti svojo hter v hiši jezno in žalostno? Pija ima tudi tako pravico do same sebe; ne sme postati žrtve vaše jeze!

— To prosim, prepustite meni!

Ne, milostljiva gospa, obžalujem. — Pija je že sedaj boj moja kot vaša — ravno tako, kot ste vi bili več možu, ki ste si ga izvolili in ki je bil oče vaših otrok, kot pa vaši materi in drugemu, kateremu ste pred oltarjem obljuhili zvestobo in katerega ste pozneje zaradi nove ljubezni zapustili. S svojo jezo, žal, zadenete samo dva nedolžna človeka.

Četudi gospa Hedvika ni mogla tajiti resnice teh besed, je vendar vztrajala pri svoji trmolgovosti.

Priznavam vam, gospod Ribič. Toda pri vsem tem me to ne more odvrniti od moje odločitve. Proti vam, gospod Ribič, osobno nimam nič — toda oon drugo stoji med nami in nas loči. To je moja zadnja beseda!

S katero pa nisem zadovoljen, milostljiva gospa! Ali mi hočete, prosim, dovoliti, da vidim Pijo in jo pozdravim?

— Ne, gospod Ribič; mi je žal. Zakaj nepotrebuje razburjenje? Moja hter se bo vklonila moji odločitvi.

Oprostite, milostljiva gospa, toda vsak zaročenec ima pravico videti svojo nevesto — in to pravice si bom sam vzel!

Moja hter ni vaša nevesta! — odgovori gospa Hedvika jezno vsled njegove odločnosti.

Volbenk jo pogleda z negotovim smehljajem.

— Ločiti ne morete, kar je osoda sama zvezala, — vprašajte sij Pijo, milostljiva gospa; samo Pijini odločitvi se bom vklonil.

Kot bi bila poklicana, stoji Pija na pragu, vendar manj iz svoje nagiba, ker ni imela toliko poguma, kot bolj na prigovarjanje gospa Ilze, kateri se je pogovor zdel že malo predolg.

Ko Volbenk zagleda Pijo, mu zažare oči. Tako je bil ob njeni strani. Nežno pritisne svoje ustnice na njeno roko, ki jo trdno drži in jo pelje k gospoj Hedviki.

Tako, moja ljubica Pija, zdaj prosi svojo mater za nuju oba. Povej ji, da me ljubiš. Mogoče bo dala tebi, kar je vklonila meni.

Z boječim pogledom poboža Pija Volbenkov obraz, na katerem je bila zarisana velika skrb. Gotovo nič, prav nič dosegel.

Kako hladno in srpo je gledala mati! Srece se ji je krčilo in mati se ji je zdela tako tuja, kot ne več bila njena mati.

Pija se tresе; Volbenk lahko stisne njeni nežni roki, ki jo je saupno pustila v njegovih roki.

Široko in proseče vpre Pija svoje čudovito lepe oči v mater, zbere vse svoj pogum in reče:

— Mama, Volbenka ljubim; samo v njem vidim svojo srečo!

Kot se ti tvoja deklica neumnost domišljuje! — Gospa Hedvika zmaje z glavo. — Moj sklep weš. Iz popolnoma gotovih vzrokov, ki niso v nobenem stiku z osebnostjo gospoda Ribiča, ne morem reči "da".

Volbenk ljubezljivo položi roko na Pijino ramo in jo trdno pritisne k sebi.

Ti si moja, Pija in nobena sila na svetu naju ne more ločiti, — pravi Volbenk odločno in iskreno. In obrnivši se k gospoj Hedviki, pravi: — Nimate prav, milostljiva gospa, da hočete Pijo in mene kaznovati za krivico, ki vam jo je prizadel nekdo drugi. Zakaj hočete hočeti dva človeka, ki se ljubita? Tako bo Pija samo z jezo in žalostjo v svojem sreču živel poleg vas in sami si boste odtujili hter, mesto da bi si poleg tega še pridobili sina.

Niti Volbenkove proseče besede, niti hčerine solze niso mogle prgovoriti gospo Hedvike — navzicle temu, da je vedela, da je pretrda, je vztrajala s svojim odporom.

Tedaj pa Volbenk poizkusni zadnje:

Milostljiva gospa, naložite mi kako nalogo, ki vam bo dokazala, kako zelo ljubim Pijo — zaradi nje vam bom služil. To je samo dobro za vas: nikakor nočem, da bi bila Pija v sporu s svojo otroško ljubezljivo in vašo žensko ljubezljivo.

Trdn drži Volbenk Pijo okoli vrata, ko to govori in njegova bližina vlije v njen sreču novega poguma. Nekote se ga tesneje oklene in položi glavo na njegovo ramo.

Bolestno je začutila gospa Hedvika, ko je videla, kako ji hčerina, ker se je postavila na stran moža, sledi močni naravnii sili.

Oba mlada človeka, ki sta stala pred njo, sta bila kot vstvarjena eden za drugega — Volbenk v svoji mladenički moči, moške resnobe; dekle v čisti, nedolžni milobi in lepoti!

Gospa Hedvika je to dobro videla. In kar bi jo pod drugimi razmerami neizmerno veselilo, jo je danes napolnjevalo z jezo in žalostjo.

Vedela je, da je Volbenk govoril resnico; saj je vendar stara postava, da žena sledi moževi ljubezni in zapusti očeta in mater.

Tako bo šla tudi Pija od nje.

In v sreču si je priznala:

— Ako je ne bi Volbenk Ribič, bi jo kdo drugi odpeljal, kajti nje

no lepoto je vsakdo poželel. In želja vsake matere je videti svojo hčer dobro in srečno preskrbljeno.

Ravno sedaj je imela sijajno priliko — in vendar jo je odkložila.

Nikakor ni mogla drugače, kajti preveč ježe je bilo v njej.

Zamišljena gleda pred se. Globoka zarezza leži med njenimi temnimi obrvimi. Vsa obupana opazuje Pija mater. Volbenk jo nežno privije k sebi in Pija ga boječe in udano pogleda, kar napolni gospo Hedviko z ljubosumnostjo.

Tedaj pa se gospa Hedvika lahko nasmeje; bil je negotov in nevaren nasmeh.

Prej ste govorili o neki nalogi, katero naj vam naložim. Vem za tako nalogu, — pravi počasi.

(Dalje prihodnjih.)

Kozliček je stal kozliček.

V lepem in romantičnem Harbu, ki sta ga ovekovečila v svojih delih pesnika Goethe in Heine, leži hrib Brocken, ki ima v bitja, on lahko ponuja visoke in bajeslovju nemškega ljudstva isti dvigne k luči one, ki živijo v temponem kakov pri nas Klek. Na mi. Nato je Miss Gordon, nedoljeknjeni čarovnički devica, kakor zahteva obrednik, pomazilila kozlička z mazilom, mešancem pruhutarjeve krovne, ostrškov cerkevnih zvonov, rdeč in čebeljega medu. Pri tem je izgovorjala besede: "Iz prahu si v prahu se povrneš" Kozliček je moral trikrat zavrteti v krog, nakar so zopet prizgali kadillo. Ko se je čez nekaj časa okolična pogrenula v temo, so pokrili kozlička s ponjavo ter ga polili z vrčem vina. Miss Gordon je sprogorovala: "Bežite, brezbojni kozlički!" Harry Price je polagona štel, da metli kakor pri nas na Klek. Vraža se je še do danes ohranila med preprostim nemškim ljudstvom, ki si pripoveduje o tem stvari, ki jih poraja le razgreta domišljija.

Angleži so narod, ki se rad bavi s takšnimi stvarmi. In tako so se našli v angleškem društvu za raziskovanje psiholoških pojmov nekateri možje, ki so sklenili preizkusiti brockenško čarovnijo na tleh mesta ter dokazati, da je vse, kar se govori o spremembni kozličku, v zaledju mladeniča, gola vrata. Pred kratkim se je odprel na Brocken več članov angleškega društva za raziskovanje psiholoških pojmov. Ekspedicijo je vodil predsednik združenja Harry Price. Udeležili so se tudi prof. Joad, član učit. zborna londonske univerze in dr. Gordon, oče dekleta, ki je bil pripravljen sodelovati pri čarovniji, kjer se spremeni kozliček v zaledju mladeniča.

Za Pricea in njegove tovarische je bil podan dokaz, da je "črna magija" neznisel in bluf in angleški eksperimentatorji so razdrli iluzijo, ki je navdajala prirvzenje okultizmu z nado, da so na svetu mogoče stvari, ki realni ljudje ne verujejo vanje.

ŽIVALI V VLOGI ZDRAV-

NIKOV

Živali često pomagajo človeku premagati bolezni. Niso samo gole naključja, ki jih poznami vse iz pripovedovanja raskovalcev, ko živali res pomagajo človeku prestat težko bolezni. Živali pa rabijo v medicini tudi sistematično. Znana metodo lečenja krvnih bolezni iz prejšnjih časov je raba pijavk. Ždaj prihajajo pijavke zopet v modro in mnogi znani zdravnički priznavajo njihov pomen v medicini. Moderna medicina pa pozna eno zdravilno metodo, ki se zdi na prvi pogled dokaj čudna, a ima ena najvažnejših vlog: da bo izvedel podlagu in se je že med vojno dobro obnesla. Gre za rabe mušljih ličink v ranocelstvu.

Londonski kirurg Dakin se zelo zavzemata za to metodo. Gnojne rane ki jih je treba temeljito desinficirati, posuje zdravnik z mušljimi ličinkami, ki jih v 4–5 dneh temeljito očistijo. Ko opravijo ličinke svoje delo in ko se zopet pokaže zdrav meso, omamijo ličinke s kloroformom in jih odstranijo z rane. Seveda je pa treba poskrbeti, da se ličinke ne razširijo v zdravo meško.

Eksperimentatorji, ki jih je pri poizkusu oblegala ogromna množica rastlinskih simboli ob robu, v sredini kroga je bil trikot, ki je odbila dvanajsta ura, in povzročil glasom začel zaključanje. Začeli so kup jelovega dračja in vrgli v kadijnico žerjavico, da se je začel iz posode dvigati dim. Harry Price je zdaj upadel z glasom in je napolnil glas.

MILIJARDE SVETOV

Pariška zvezdarina ima štiri podružnice, od katerih ena je na Mont Blancu. To je gospa Britt podarila pariškemu zavodu. Ravnatelj francoskih zvezdarin je profesor Escangou, ki je pred dnevi objavil velike potrebe modernih zvezdarin po novejših aparatih in daljnogledih. "Vsaka dobraboskobljena zvezdarina stane mnogo denarja", — pravi profesor Escangou. "Zato je v teku zadnjih 30 let zvezdoznanstvo v Evropi zelo zaostalo za ameriškimi zvezdarinami, ki imajo denarja vedno dovolj. Važnost zvezdoznanstva je, da danes tuji ogromne praktične vrednosti, saj je astronomija dala podlago za moderno mehaniko in tehniko. Vzemimo samo hitrost, ki jo zaznamavamo v vesmiju in proti kateri je kar ničevna rekordna hitrost letala in izstreljenih topovskih krogel. Kaj pa je to: 500 do 600 km na uru, katero napravi kako letalo če pa vidimo in vemo, s kako strašno agresivno skriveno skrivnostjo! Razvoj astronomije je prevažen za kemijo in fiziko! Le če bomo spoznali skriveno svetlost nebes, bomo lahko izpopolnili svojega zemeljskega. Kaj pa je 3500 stopinj C električne topote proti topoti zvezd? Nič!"

Zvezdoznanstvo je zadužna leta najbolj napredovalo v Ameriki, kjer je bilo več denarja. Leta 1900 smo s svojimi aparati lahko pogledali 50.000 svetlobnih let. Seznamo pa imajo v Ameriki daljnogled, ki obsežejo kar 300 milijonov svetlobnih let. Leča tega daljnogleda ima v premetu 2½ metrov. Astronomija je postala astrofizika. Astrofizika pa je dogljala, da "rimsko cestu" na nočnem nebu ni le ena, marveč da je to en svet med mnogimi drugimi. Doslej so nasteli tako 2 milijoni svetov, od katerih ima vsak zopet milijone in milijarde zvezd. Podobni našemu sončnemu "Rimskemu cestu" ima 2 milijona sebi podobnih tovarisci v vesmiru!

To vso so dozneli popolnopravni aparati. Največji velenum brez dobilnih aparativ ne bo mogel najti nič tega, kar sluti, da je Morda bomo kmalu dobili teleskop (daljnogled), ki bo imel 3 m v premeru. Tedaj bomo odkrili zopet maršikaj, kar nam je danes skrivenost in velika neznančka". Tako pravilno je pravilno.

Neizmerno je božje stvarstvo in mi smo njem mnogo manj kako mravlja na zemlji!

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Siene samo

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18th Street

New York City

Poziv!

Izdajanje lista je v zvez-

z velik